

Oponentský posudek práce:

Veronika Kulhánková, Vláda Ludvíka Jagellonského v Čechách (1516–1526), bakalářská práce ÚČD FF UK Praha 2016, 104 s., vedoucí práce prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc.

Práce věnovaná Ludvíkově periodě jagellonské vlády v Čechách je vystavěna chronologicky od Ludvíkova dětství až po bitvu u Moháče. Je rozčleněna do pěti kapitol, které naznačují periodizaci desetileté vlády Ludvíkovy, odvozenou od jeho vztahu k českým zemím. Výklad není zaměřen pouze na osobu jagellonského panovníka – autorka se věnuje široké škále problémů daného období. Vychází ovšem jen ze základní syntetické literatury (Palacký, Tomek, Macek, Čornej, Vybíral), specializované práce k jednotlivým tématům (např. Jednota bratrská nebo některé šlechtické rody) nepoužila. Nedohledávala také prameny, z nichž uvedení autoři vycházeli. Sama odkazuje jen na prameny tištěné (Archiv český), několik málo nálezů archivních nemohla výrazněji zužitkovat pro jejich torzovitost.

Z názvu práce, úvodu ani samotného výkladu není jasné, zda bylo cílem popsat Ludvíkovu dobu, jeho biografii nebo způsob vlády. Práce se nejvíc blíží první variantě, ačkoli zadání slibovalo, že nepůjde jen o sledování „životních osudů Ludvíka Jagellonského, ale především popsání vládních mechanismů, a to jak poměru mezi královskou a stavovskou mocí, ... tak zemské stavovské správy“. Výklad má skutečně velmi široký záběr, jeho šíře však jde na úkor potřebné hloubky. Až obsažný závěr se soustředil na osobu krále Ludvíka a zamýšlí se nad jeho povahou, nad tím, co vlastně o něm víme, jaký byl, jak jednal. Zde autorka projevila nejvíc vlastní invence a určitý osobní pohled.

V některých pasážích se autorka nevyhnula problematickým interpretacím. Neorganicky působí partie o několika šlechtických rodech – není jasné, jaký mají účel. Vztah měst a šlechty do roku 1500 nebyl tak idylický, jak by plynulo z formulace na s. 40. Jak se srovnává dvojí postoj krále? Jednou prý nepodpořil města proto, že byla převážně utrakvistická, kdežto podruhé prý tžž král dosadil městské rady v Praze tak, že posílil radikální kališníky (s. 43). Svatováclavská smlouva ujasnila kompetence zemského a městských soudů, nejednalo se ale o nadřazenost ZS, nýbrž o vymezení, kam náležejí konkrétní případy (s. 44). Král Ferdinand I. se mohl postarat o obsazení arcibiskupského stolce Brusem z Mohelnice, nemohl jej však obsadit sám (s. 72). Česká konfese je obsažný dokument obsahující vyznání víry a další ujednání o církevních poměrech. Kompaktáta takový charakter neměla a přímá návaznost mezi oběma texty nebyla (s. 72).

Musíme konstatovat také mezery v seznamu užitých edic a literatury. S kronikou Bartoše Písaře autorka pracovala prostřednictvím antikvované edice K. J. Erbena (ačkoli u dalších zpráv k roku 1524 odkazuje na FRB VI); Staré letopisy české byly zpřístupněny v několika edicích, autorka cituje pouze čtenářské vydání editorů Poráka a Kašpara. Jiné prameny (rady královny Alžběty ohledně výchovy Ludvíka /s. 18, pozn. 56/; list Jana Šlechty ze Všehrd Erasmu Rotterdamskému z r. 1519 /s. 69n./) zná pouze prostřednictvím převyprávění v literatuře.

Zmínit je třeba také technické problémy: práce trpí řadou překlepů, chybami v interpunkci a gramatice (vč. shody podmětu a přísudku).

V. Kulhánková vzala na sebe těžký úkol. Rámcově se s ním vyrovnala, vytvořila přehlednou práci, která splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Práce má řádný poznámkový aparát a využila vedle odborné literatury i určitý okruh pramenů. Přes výše uvedené výhrady ji proto doporučuji k obhajobě a v závislosti na jejím průběhu navrhuji hodnocení 2–3.

PhDr. Blanka Zilynská, Ph.D.

V Praze 1. 9. 2016